

divným mezičase před příchodem dlouhého bezčasí, už nepřednášel, měl na práci mnoho jiných věcí, za které musel záhy z fakulty odejít. Po odchodu do emigrace dosáhl pozoruhodného publicistického úspěchu v prestižním německém tisku. Po listopadu 1989 se začal do Brna vracet a načas opět na Filozofické fakultě učil – sociology, filozofy, politology. Přednášel o současném Německu, o jeho kultuře, politice a filozofii. A vždy, když do Brna přijel, potřeboval hlavně mluvit s přáteli, často u dobrého jídla a vína, jehož byl poučeným znalcem, ptát se, co se u nás děje a co si o tom myslíme.

V jeho pojetí byla filozofie vždy obrácena k člověku ve společnosti – přemýšlel o institucionálním systému, o moci a jejím zneužití, o osobních a skupinových zájmech, o rozplývání viny a možnostech pomsty a trestu, o smíření a občanské důvěře. Odpovědi na své otázky hledal v evropské a světové kultuře. Pohyboval se v ní s přirozenou samozřejmostí, opřenou o hlubokou znalost evropských literatur a niterný vztah k literatuře české, z níž měl rád, pokud vím, zejména Karla Tomana a Karla Čapka. Miloval knihy, byly pro něho vždy základními kulturními činy, stavebními kameny vzdělanosti. Byl si vědom toho, že kultura a politika jsou v Evropě úzce propojeny, že hovořit o kultuře znamená hovořit o politice a že politické úvahy nelze v Evropě vést mimo kulturu. Obracel se ke kultuře, protože byl přesvědčen, že kultura ví, zná příčiny i modely řešení. Herbartova slova „Máme-li kulturu, je naší vlastí Evropa“ pro něho znamenala povinnost kulturu tvořit, šířit a hájit. Měl v tom ostatně blízko k celé řadě našich básníků, spisovatelů, učitelů a publicistů.

Byl u nás významným spolutvůrcem pozoruhodného fenoménu, kterému někdy říkáme léta šedesátá a pražské jaro. Přispíval pravidelně do Hosta do domu a Literárních novin, pozdějších Literárních listů a Listů. Jejich čtenáři čekali netrpělivě na jeho články, úvahy, glosy a zápisníky. Bylo o čem diskutovat, čím se inspirovat, o čem přemýšlet. Na pozoruhodnou úroveň u nás pozvedl kulturní a politickou publicistiku.

Naplnil svrchované poslání, které v evropské kultuře spojujeme s úlohou intelektuála. Věděl, že smělost, o níž má člověk především usilovat, je smělost uvidět a pochopit cetku ja-

ko cetku, symbol jako symbol, skutečnost jako skutečnost. Měl odvalu vystupovat proti aroganci moci, proti fundamentalismům a fanatismům všeho druhu, proti hotovým pravdám, neoprávněným jistotám, myšlenkové lenosti a mravní lhostejnosti. Stavěl proti strašné síle ignorance, netolerance, slepé zloby a nejávisiti v nás samých autonomní kritické myšlení, které mu zastupovala věda, umění, filozofie a nezávislá žurnalistika. Věděl, že nemůže vychýlený svět zvedat do rovné polohy, ale chtěl žít rovně ve vychýleném světě. Až masarykovsky znějící jeho slova o tom, že největší revoluce je systematické studium, systematická kritika a systematická, trpělivá práce.

J. ZOUHAR

Doc. MUDr. Vladimír Schejbal, CSc. osmdesátník

Narodil se dne 14. ledna 1930 v Chocni, v rodině právníka vyznávající ideály Masaryka a Československé republiky.

Vystudoval chrudimské gymnázium a maturoval v roce 1949. Jako mladý zrající gymnaziální student těžce prožíval válečná protivenství a jako většina mladých studentů těsně poválečné doby věřil v návrat demokracie, kterou tehdy zosobňoval prezident Beneš. Jeho humanitní vzdělání, smysl pro spravedlnost a ochranu slušných lidí dobré vůle mu však v následujících letech totality jedné strany život zkomplikovaly.

V roce 1949 – to ještě kádrování všemocně se stávající KSČ nebylo do největších podrobností propracované – se zapsal na Lékařskou fakultu Karlovy University v Hradci Králové. Když se ale v roce 1951 královohradecká fakulta transformovala ve Vojenskou lékařskou akademii a studenti se nuceně stali příslušníky čs. armády, odchází s řadou dalších kolegů na Lékařskou fakultu Masarykovy Univerzity do Brna. V té chvíli ale jeho otec, angažovaný ve straně Benešových Národních socialistů, byl komunisty předčasně penzionován a pronásledován. Medik Vladimír Schejbal byl povolán do vojenské služby, zařazen do PTP, pomocných praporů v uhelných dolech v Ostravě. Za rok byl propuštěn a po přerušení mu byl umožněn návrat ke studiu na LF MU v Brně. Během studia pracoval jako demonstrátor, později jako pomocná vědecká síla v Ústavu patologické anatomie ve Fakultní nemocnici U Sv. Anny, za profesora MUDr. Václava Neumanna, DrSc. Poznal se zde velmi dobře v té době s oběma docenty, Švejdu a Dluhošem, kteří už tehdy oceňovali jeho vlastnosti charakterové a znalosti nejenom medicínské. Absolvoval v roce 1956.

Po promoci jako všichni nestranici musel nastoupit povinně na tzv. umístěnku do Trenčína (většina odpromovaných doktorů neangažovaných v KSČ odcházela buď na Slovensko, nebo do pohraničí). V trenčianské nemocnici se stal sekundárním lékařem v oddělení patologie a až po jedno a půlročním pobytu v Trenčíně se podařilo prof. Dluhošovi, aby byl vyslán konkurz na místo asistenta, který MUDr. Vladimír Schejbal vyhrál.

Jeho popromoční pobyt v Ústavu patologické anatomie byl velmi úspěšný. Využil své vzdělání, nadání, pracovní kázeň a všechny své dobré vlastnosti k dobrému chodu především „svého“ ústavu, a také k tomu, aby se sám profiloval jako vynikající odborník a skvělý učitel mladých studujících mediků. Úspěšně složil předepsané atestační zkoušky, do roku 1968 publikoval řadu sdělení v československém a světovém odborném tisku, byl známý jako řečník a diskutér na foru čs. patologů, blízce se seznámil s polskými kolegy a obhájil kandidátskou disertaci na téma Dětských nádorů. V této době, se zvyšujícími se nároky na činnost Ústavu patologické anatomie nejenom v nekropické, ale zejména v ex-

trémně rychle se rozvíjející diagnostice biopické došlo k rozdělení původně jedineho Ústavu patologie v nemocnici U Sv. Anny na ústavy dva: I. Ústav patologie zůstává ve FN U Sv. Anny, nově konstituovaný II. ústav patologické anatomie byl vybudován v Fakultní dětské nemocnici v Brně – Černých Polích. MUDr. V. Schejbal byl vůdčím z tehdy tři asistentů prof. Dluhoše při uvádění II. patologie do praktického chodu.

Po srpnu 1968 odešel přes Vídeň do Západního Německa a pracoval jako patolog na ústavu patologie fakultní nemocnice Univerzity v Bochum. Zde se opět vynikajícím způsobem uplatňuje nejenom jako na slovo vzatý odborník na tomto ústavu, ale díky svým všem vzpomenuťm znalostem pokračuje v publikační činnosti, habilituje se na téma „Lipomatoza srdečního svalu a epikardu (ztučnění srdce)“ a organizuje praktický chod „svého“ nového ústavu, v němž pracoval až do ledna roku 2010.

Po roce 1990, po přejítí vichřice hněvu, byl Doc. MUDr. Vladimír Schejbal oceněn Zlatou medailí Lékařské fakulty Masarykovy Univerzity za své minulé zásluhy o naši Lékařskou fakultu, a za úspěšné reprezentování československé medicíny v zahraničí.

Do dalších let mu všichni jeho vzpomínající kolegové přejeme vše nejlepší.

Ad multos annos.

B. HABANEC

Sto let od narození Heleny Puchljkové

V srpnu letošního roku si brněnští rusisté připomněli nedožitě sté narozeniny dlouholeté odborné asistentky někdejší katedry ruského jazyka Filozofické fakulty naší univerzity *PhDr. Heleny Puchljkové, CSc.* (24. 8. 1910 – 23. 8. 1993). Zesnulá jubilanťka se narodila v Moskvě v rodině carského důstojníka. Na počátku 20. let 20. stol. rodina emigrovala do ČSR a usadila se v Moravské Ostravě. Po ukončení středoškolského studia na ruském reformním reálném gymnáziu v Moravské Třebové odešla studovat francouzštinu na pařížskou Sorbonu. Po dvouletém pobytu v Paříži